

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fiea una data pe septimana. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceni, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postale c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 58-9.

Brasiovu, 4 Aug. 23 Iuliu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Mai. S'a c. r. apostolica cu manualu din 20 Iuliu a. c. a binevoitu a redica pe LMC. comandante generalu in Ardélu Wilhelm Albrecht conte Montenuovo dimpreuna cu eredi si la starea de principi ereditari ai imperiului austriacu.

TRANSILVANIA. Brasiovu 3 Augustu. Eri séra Esc. S'a dn. vice-presiedinte alu reg. guberniu transilvanu L. Vasiliu de Popp, c. ord. corónei de feru cl. II., dimpreuna cu e. Dómna, intr'o escurgere de recreatiune dupa multele si obósitórele ostenele si griji, sosi in midiuloculu nostru, intimpinatu fiindu, — cu tóta surprinderea — de beneventari respectuóse. — Astadi atatu magistratulu localu in corpore catu si represent. comunitatei centumvirale, corpulu comerciantiloru romani i 'si facura visitele de onóre, la cari se adausera si alte visite numeróse. Una deosebita onóre si bucuria pentru noi e acésta visitare a Esc. Sale, care ne revóca in memoria rar'a fortuna, ce o astep-tara indesiertu de seclii protoparintii nostri, si numai nóue, stranepotiloru loru, ne succese a o avé de a onora si primi si noi din sinulu nostru unu demnitaru politicu de atata activitate si influintia la carm'a patriei nóstre! —

Dela dieta.

In siedinti'a din 28 Iuliu se fini desbaterea si se primi § despre regalisti cu o fórté mica modificare, lasanduse afara „fara osebite de relege si nationalitate“ si ponenduse in locu de „barbati“ pamenteni. Ne vomu mai re'ntórce la adeverurile istorice esite din gur'a d. Dr. Teutsch.

Siedinti'a din 29 Iuliu. Dupa perlegerea protocolului in limb'a magiara si dupa aprobarea lui, presiedintiele a datu notariului romanu de a perlesu:

INTERPELATIUNEA

deputatului Dr. Ioane Ratiu si consocii, in caus'a comunitatiloru Ilv'a mica, Feldra, Neposu si Rebrisiór'a din districtulu Naseudului in contra comunitatiloru Jadu, Pinticu si Dumitrea (Mettersdorf) din distriptomu Bistritiei pentru o parte de otaru camu de 20,000 jugere.

Dupa infiintiarea confiniului militare din Ardealu in 1763, s'a aratatu necesitatea de a demarcá tien-turile militarisate, cum si a le separá de tien-turile vecine, remase afara de sistem'a militare a granitiei ardelene. Asia se demarcara marginile distriptomu militare alu Rodnei in anulu 1764 prin o comisiune mestecata din civili si militari, si constatória din comite-le Adamu Vass si vicecolonelulu br. de Mayersheim. Acésta comisiune demarcá distriptomu militare de catra comitatulu Solnocului interioare, de catra comitatulu Maramuresiului din Ungari'a, precum si de catra Moldavia (Bucovin'a de astadi) fara neci una pedea si fara cá juredictiunile vecine se faca vreo pretensiune. Venindu inse comisiunea Vass-Mayersheim pe culmile dealuriloru si a le muntiloru pana pe muchi'a délului ce desparte Borgoulu (care atuncia era domi-

niu de sine si nu erá militarisatu) de otarulu comunitatei militari Ilv'a mica, esi inaintea comisiunei reprezentantele dominiului Borgo cu pretensiunea, ca confiniulu nu aru merge pe muchi'a délului, ci mai in diosu pe cósta catra comunitatea militare Ilva mica. Atunci reprezentantii magistratului si centumviratulu din Bistriti'a, cari luara parte la comisiune, spre a documentá, ca graniti'a intre comunitatile de pe valea Somesiului si intre dominiulu Borgo, care jace pe valea Bistritiei, e culmea dealuriloru, ce despartu tien-turile acestoru dóue ape, presentara unu documentu metale, ce era facutu de insusi magistratulu Bistritiei inca la anulu 1549, candu avea sub juredictiunea s'a politica comunitatea Ilva mica. Pe temeulu acestui documentu se involi reprezentanti'a Borgoului cu comisiunea intréga, ca muchia délului séu despartirea cursului apelu se fia met'a, si asia paraiele, ce curgu catra Borgo de inpreuna cu totu teritoriulu catu 'lu percurgu ele se fia alu Borgoului, éra paraiele, ce curgu catra Ilva mica, dinpreuna cu intregu terenulu celu percurgu ele din culmea délului incependu, se fia ale Ilvei mice. Muchi'a délului remase in acestu punctu demarca despartiatoria intre Borgo si comunitatea Ilva mica pentru totudéun'a. —

Era dara, ca dupa acestu principiu se se continue lini'a totu pe culmile déluriloru si mai departe spre statorirea granitiei intre comunitatile distriptomu Bistritiei si intre cele din valea Rodnei séu a Samesiului (Ilv'a mica, Feldru, Vararea (Neposu) si Rebrisiór'a). Acesti reprezentanti ai Bistritiei, cari intareu cu documentu, cumca intre dominiulu Borgoului de pe valea Bistritiei si intre comunitatile de pe valea Somesiului este graniti'a culmea déluriloru, cari despartu apele, candu a sositu comisiunea la puntulu „délulu Sincu“ séu délulu Ciungu, unde e triplex confinium, adeca unde se intelnesce otarulu Borgoului cu distriptomu Bistritiei si cu districtulu militare alu Rodnei, se abatara dela acestu principiu, fiindu-ca acum erá de a se determiná graniti'a intre sasi si romani, pretinsera dela comisiune, se nu continue lini'a demarcatória mai incolo pe culmile dealuriloru catra apusu, ci dela délulu Sincu se se duca lini'a pe pareu la vale catra média nópte deadreptulu prin comunitatea Ilv'a mica in Somesiu si asia graniti'a intre comunitatile Ilv'a mica, Feldru, Vararea si Rebrisiór'a din valea Somesiului si intre Jadu, Pinticu si Dumitrea (Mettersdorf) din valea Bistritiei, se fia pareulu Ilvei, riulu Ilv'a mare si Somesiulu. Seducandu cu nisce scrisori dela voivodulu Stiborius si dela imperatulu Sigismundu din 1412 si 1414, cari traptéza de totu despre alte lucruri. —

Partea civile a comisiunei ascultá de reprezentantii magistratului Bistritiei, inse partea militare a comisiunei cu br. Mayersheim in frunte, care avea instructiune espresa dela ginerariulu br. Sivcovich, se nu céda neci o palma de locu din tien-tulu militariu alu Rodnei, continuá lini'a pe culmile déluriloru dela délulu Sincu peste virfulu grosu, virfulu locuriloru, virfulu Ghirliciu, la scaune si asia mai incolo pana la pétr'a veneta ce jace deasupra comunitatei Cepanu din Solnoculu interioare si è triplex meta intre Solnoculu in-

teriore între districtulu militar alu Rodnei si între districtulu Bistritiei. —

Astufeliu se escara dóue linie demarcatorie, una civile (s'eu a lui Vass) pe riulu Somesiu, si alta militara, pe culmile dealuriloru dela délulu Sincu peste virfulu locuriloru etc. pana la pétr'a veneta, adeca: lini'a lui Mayersheim, numita mai tardiu si a generalui Siscovich, la a carui instructiune s'a facutu.

Terenulu dintre aceste dóue linie, care erá si atunci proprietate, precum si in legalea posesiune a comunitatiloru militari, dintre cari Ilv'a mica si atunci in o parte a ei insemnata erá asediata pe acelu terenu, longa riulu Ilv'a mare, ce 'lu pretindeu reprezentantii magistratului cá linia demarcatoria pana in Somesiu, a devenitu de a-ci in colo obiectu de c'erta. Pe temeulu liniei Mayersheim (Siscovich) si a posesiunii faptice in urm'a marcateloru pré inalte si conformu cu unu planu aprobatu de suprem'a autoritate militare, se muta la vreo cativa ani dupa militarizare satulu Vararea peste Somesiu pe acestu terenu si capatá numirea de „Nepos“. Capatandu inse acum comunitatile Jadu, Pinticu si Mettersdorf (Dumitrea) din districtulu Bistritiei prin pretensiunea reprezentantiloru magistratului seu ansa, incepura a molestá pe locuitorii comunitatiloru militari Ilv'a mica, Feldru, Neposu si Rebrisiór'a din care se nascura certe între acele comunitati, si in decursu de o sutá de ani se intemplara conflicte mai in totu anulu, spre a caroru compunere esira comisiuni politice, mestecate din civili si militari, cari inse nu se invoira neci oandu, de órce, comisiunile civili cereau Somesiulu de confiniu, ear' cele militari lini'a de pe verfulu déluriloru dela délulu Sincu peste verfulu locuriloru, Ghirliciu la scaune etc. pana la Pétr'a veneta, care s'a numitu si a lui Siscovich. De acólea incolo, adeca dela 1764 pana in diu'a de astadi tienura si tienu certe între comunitatile de amendóue partile, precum si neintelegerile între juresdictiunile loru.

Comand'a regimentului, pana a esistatu, se certá cu magistratulu din Bistriti'a, si cu universitatea sasasca, comand'a ginerare a Ardélului cu guberniulu regiu, si consiliulu belicu de curte cu cancelari'a de curte pentru Ardél, aparandu fiecare parte pe ai sei.

I. Dintre oomisiunile mestecate, esmise parte spre a cercetá conflictele, parte spre a incercá compunerea certeloru, mai memorabile au fostu urmatoriele:

1) In anulu 1769 comisiunea statatória di br. Michaele de Bruckenthal si colonelulu barone de Enzenberg.

2) In anulu 1773 imperatulu Iosifu II cá conreginte au fostu in faci'a locului, la demandarea imperatesei Mari'a Teresia, in calatori'a s'a préinalta prin districtulu militar alu Rodnei.

3) In anulu 1777 comisiunea statatória din comitele Adamu Teleky cu Michaele Conrad de Heydendorf si din vice-colonelulu Schlaun.

4) In anulu 1834 maiorulu Beczmann cu reprezentanti dela magistratulu din Bistriti'a.

5) Comisiunea din 1836 totu sub presidiulu maiorului Ehrenreich Beczman, totu cu reprezentantii din Bistritia. — In urm'a reportului acestei comisiuni din 27 Iuliu 1837 Nr. 3908, s'a mandatu la comanda regimentului din Naseudu, cá se tiena de basa lini'a cea naturala a despartirei valiloru, adeca culmile déluriloru dela délulu Sincu peste Ghirliciu, scaune etc., pana la „Pétri'a veneta.“

6) In anulu 1841 comisiunea statatória din administratoriulu Dobocei Mariássy cu vice-colonelulu dela secui Szent-Páli.

7) In anulu 1842 comisiunea statatória din supremulu jude regiu alu treisecuneloru Adalbert Horváth si maiorulu Iosifu Beczmann.

In contra operatului acestei comisiuni au recursu ambe partile. Totu acésta comisiune s'a emisu si in anulu 1847 in faci'a locului spre a incercá impacuire între ambele parti, ce inse nu 'i a succesu, din cauza ca, dupa cum spunu romani fosti atunci de facie, avocatulu comunitatiloru sasesci Weisz, candu pertraptau ambele partile între sine, s'a apropiatu de sala, in care se aflá ele, si a influentiatu la judii comunali sasesci, se nu se impace neci sub o conditiune, in urm'a carei impregiurari apoi si reprezentantii comunitatiloru romane, 'si au retrasu vorb'a data mai inainte la comisiune, ca sub unele conditiuni, cuviintóse sunt gata de a se impacá si apoi au pretinsu totu cá si mai inainte terenulu pana in verfulu déluriloru.

8) Comisiunea din Aprile 1851 statatória din sub-comisariulu din Naseudu Schwertecky si senatorulu dela Bistritia Franciscu Schmidt, cari inse avea numai de a desemná otarele pentru provisoriuulu de dare, dar' neci acesti comisari ai juresdictiuneloru nu se unira, ci 'si detera in scrisu opiniuni separate, in urm'a carora:

9) Se dice, ca in Iuliu 1851 aru fi esitu alta comisiune, statatória din senatorulu Franciscu Schmidt din Bistriti'a si avocatulu Weisz, care acolo a figuratu de fiscalu. Tóte comisiunile, ce au urmatu dupa reambulatiunea lui Vass-Meyersheim pana la comisiunea lui Horváth din 1842 inclusive, au avutu se reambleze lini'a cea statorita de Meyersheim pe temeulu instructiunii lui Siskovich pe culmile déluriloru dela délulu Sincu peste verfulu locuriloru Ghirliciu, scaune etc. pana la pétr'a veneta, ear' nu graniti'a acceptata de Vass, pentru-ca erá demarcata destulu prin riulu Ilv'a si Somesiulu. Graniti'a lui Vass nu putea neci de catu stá, fiindu-ca satulu militar Ilv'a mica erá si atunci parte mare asediatu peste riulu Ilv'a pe terenulu de catra comunitatile sasesci, ér' Vararea chiaru pe temeulu liniei lui Meyersheim si alu posesiunii faptice si legali a comunitatiloru romanesi, s'a mutat la cativa ani dupa statatorea acestei linie, de pe partea drépta, pe partea stenga a Somesiului, adeca chiaru pe terenulu, care 'lu pretindea sasii de alu loru.

Neci un'a din aceste comisiuni nu a reambulat neci lini'a cea adeverala a lui Meyersheim (Siscovich), neci graniti'a lui Vass, — ci au statatoritu alte linie diferite una de alta, mai susu séu mai josu catra riulu Somesiului si asia causara certe pentru unu terenu camu de 20.000 de jugere in estinsiune, ér' romanii se au tienutu de proprietatea loru pana la culmile déluriloru, unde se despartu apele, si se au sustienutu si in posesiunea acelu terenu.

Operatulu comisiunii lui Horváth din 1842, cá cea din urma, si lini'a facuta si propusa de acésta spre aprobarea mai inalta in urm'a recurseloru indicate mai in susu, s'a nimicitu de catra fostulu c. r. ministeriu de interne sub Nr. 21813/172 M. I. cu datulu din 4 Septembre 1852.

Totu prin acésta ordinatiune ministeriale se determiná de linia provisorie între otarele comunitatiloru de amendóue partile, lini'a ce se dice, ca aru fi facutu-o comisiunea numita din Iuliu 1851, care aru fi constatu din comisarii Weisz si Schmidt, si care aru fi avutu numai se demarce locul pentru provisoriuulu de catastru, dupa sept. III. § 1, 23, 24 si 25, ai respectivei instructiuni de catastru.

Comunitatile romanesi Ilv'a mica etc., pe longa tóta decisiunea acésta ministeriale in privinti'a liniei metali, au ramasu si mai incolo in proprietatea si posesiunea loru de mainainte si numai in 1856 fura locuitorii loru conturbati de mai multi Pintecani in posesiunea loru, cari inse pentru-ca au cositu fruptele romaniloru se pedepsirá cu inchisória de catra fostulu c. r. tribunale din Bistriti'a si se dejudecara la despagubire si asia romanii se sustienura totu in posesiunea loru cea vechia.

In anulu 1859 calatorindu gubernatorulu principele Lichtenstein prin acele parti si interesanduse de caus'a acést'a, le consultá partiloru de a se impacá, séu celu pucinu a 'si alege unu arbitru, care se le decida caus'a, totudeodata s'a dechiaratu, ca insusi e gata a primi asuprasi acea sarcina. Romanii primira acésta propunere, sasii inse nu.

In anulu 1861 candu adeca se au desfiintiatu oficiele sistemii trecute, si administratiunea districtului Bistritiei a devenitu earasi in man'a magistratului, comunitatile sasesci póte animate prin unii, carii voiau a 'si deschide unu isvoru de venitu din acele parti, navalira in 18 Augustu si 30 Sept. 1861 cu glót'a in numeru de mai multe sute de barbati armati asupr'a locuitoriloru din comunitatile romanesi spre a 'i alungá si scóte cu puterea din posesiune. Cu ocaziunea acestoru conflicte remasera mai multi morti in faci'a locului, precum si vulnerati. Spre cercetarea acestoru intemplari s'a emisu o comisiune guberniale sub conducerea secretariului de atunci Dumitriu Moga si a maiorulu Virágh.

Dupa mai multe plansori si recurse ale ambeloru parti, in urma deoise inaltulu guberniu regiu sub Nr. 8804 din 1862, de a esmite o comisiune guberniale, care se reamble lini'a lui Horváth si de comisarii guberniale a denumitu dintaiu pe presedintele urbariale Gavriile Dorgo, ér' dupa aceea sub Nr. 9565 din 1862 pe consiliariulu Samuele Fekete si in urma sub Nr. 10.794 pe consiliariulu guberniale Pap Alajos. Totu sub acestu Nr. alu inalt. guberniu regiu se ordiná, cá locul de c'erta pana la sosirea comisiunii se se puna sub secestru.

Sub Nr. 12.970 ddto 14 Iuniu 1862, decide inaltulu gu-

berniu regiu, la recursulu romanilor in contr'a secestrului, ca lini'a, pentru a carei reamblare e denumitu comisariu Pap Alajos, nu va atinge intru nimica posesiunile privatilor, ci va sierbi numai de linia demarcatoriã intre otarele comunitatiloru. Astufeliu romanii 'si cultivara si mai incolo parcelele loru private. Comisariulu reamblatoriu dn. Pap Alajos 'i si asecurã pe romani in faci'a locului inaintea unui numeru insemnatu de ómeni, la tóta ocasiunea, cumca posesiunea privatiloru nu se va alterã neci de catu prin acésta linia.

In urm'a acestei asecurari, romanii continuara cultivarea parceleloru loru private de peste linia, de catra otarulu comunitatiloru sasesci. Sub Nr. guberniale 14,318 din 1862 comisariulu guberniale Pap Alajos, dupa ce a ajunsu cu motivele pana la a 18-a, arata inaltulu guberniu regiu, cumca nu póte continuã lini'a lui Horváth neci dupa mapa, neci dupa protocolu, neci dupa instrumentulu metale din 1842, pentru-ca nu consuna un'a cu alt'a si 'si contradicu si apoi neci semnu de movile inca nu se mai afla; mai incolo dice in reportu, cumca 'i a aratatatu senatoriulu din Bistriti'a Decani copi'a unui protocolu, ce se dice, ca s'a susceptu de catra comisiunea Schmidt-Weisz in Iuliu 1851, dupa care aru puté statori o linia. Inaltulu r. guberniu 'i si demandã se satorésca lini'a pe temeulu copieii capatate dela Decani. D. comisariu Pap Alajos, dupa ce mai inainte reportase guberniului, cumca lini'a Horvatiana este de totu nenaturala si nu se va puté sustiené, in urm'a ordinatiunei de mai susu, observandu, ca lini'a reambulata pana la movila a 18-a pe bas'a operatului lui Horváth e identica cu cea din copi'a protocolului produsa de Decani, nu a mai reambulat-o inca odata, ci dela a 18-a movila incolo, a continuatu reambularea pe bas'a copieii atinse.

In 11 Iuliu 1862 sosi Esc. S'a dn. presiedinte guberniale Ludovicu Folliot comite de Crenneville in Naseudu, si esindu in faci'a locului de cërta, insocitu de comisariulu Pap Alajos, dupa ce se a convinsu despre pusetiunea locului in urma nu a avutu nimic'a in contra, cá locuitorii romani se 'si cultive si mai departe parcelele de peste lini'a Horvatiana acum „Pap Alajosiana“ si se 'si stringa bucatele in anulu acel'a.

Totuodata pusa in Nepos si Feldra dóue despartiaminte de soldati, pe carii 'i tienura locuitorii din alu loru, pana in finea lui Septembre 1862, candu 'si stransera bucatele. Intre acestea Esc. S'a dn. presiedinte guberniale dete mandatu si in scrisu sub Nr. 3837 din 11 Augustu 1862, prin care dice, ca locuitoriloru romani numai in anulu curinte le este iertatu a cultivã si folosi locurile numite de peste linia, care mandatu stã in contradicere cu ordinatiunea guberniale de mai susu, unde privatiloru romani li se asigurésa posesiunea factica si peste linia.

Protocolulu de reamblatiune alui Pap Alajos se substernù dupa aceea la locurile mai inalte. In primavér'a anului 1863, romanii 'si arara earasi parcelele de peste linia, in urm'a careia inaltulu presidiu guberniale pusa pe Neposu si Feldru din nou peste 100 de soldati, afara de gendarmeria, ce e postata acolo permanentu. Neposenii si Feldrianii tienura soldatii din 25. Martiu pana la capetulu lui Decembre 1863, adeca peste noue lune.

La tóte acestea intreveni impregiurarea ca in 28. Aprile 1864 se publica comunitatiloru romanesci llv'a mica, Feldru, Nepos si Rebrisor'a cumca Mai. Sa c. r. apostolica cu rescriptulu seu prea inaltu din 24. Aprile 1864 a binevoitu a denumi o comisiune de curte, care se ceree o pace intre comunitatile acestea si intre comunitatile Jadu, Pinticu si Dumitrea (Mettersdorf). Romanii salutara acesta dispusetiune pré inalta cu cea mai ferbînte si mai devota multiamita fiesca; inse ou atatu mai mare suprinde 'i ajunsa in 30 Aprile 1864, adeca chiaru in ziua de pasci publicarea altei ordinatiuni guberniale, prin care se dá de scire, ca consiliariulu Pap Alajos va sosi in 4. Maiu 1864, adeca minteni dupa trei dile, se publice in faci'a locului de cërta o ordinatiune a cancelariei de curte Nr. 352, care se provóca la unu prea inaltu rescriptu regiu de mai inainte din 31. Martiu 1864 adeca mai cu o luna de dile mai vechiu, decatu celu pentru impaciuire.

Si mai mare uimire 'i impresura, oandu au ira ca lini'a lui Pap Alajos se apróba si chiaru si proprietarii privati, carii au case si intocmiri economice peste linia si acei, a caroru pamenturi se taia prin linia in dóue, fora de a fi fostu canduva si densii macaru pe oale politica intrebati si in contr'a asecurariloru fcute prin D. Pap Alajos cu ocasiunea tragerii liniei, se scotu din proprietate si posesiune.

Atata consolatiune le mai remasesa in punctulu patru (4) ca intru acestu punctu se ordina, ca judecatoriele delegate se apróba si procesele urdite nu se alteréza prin puntele de mai nainte, ci judecatorieloru delegate le sta in dreptu a face provisorie si a dispune tóte intre margiunile legiloru.

Atata e pe scurtu in caus'a acést'a istori'a comisiuniloru politice,

la cari locuitorii romani nu au luat parte nici candu si nice nu au subscrisu nici odata nice unu protocolu.

II. Pe oale judecatorésca se au facutu pasi in acésta cauza numai din partea avocatului Weisz in numele sasiloru din cele trei comunitati si anume:

1. In anulu 1851 la c. r. tribunalu din Bistritia, Romanii 'si au datu la incusa responsula si 'acestu s'a datu lui Weisz sub datulu din 28. Augustu 1860 spre a 'si da replic'a, care inse nu a datu-o pana in diu'a de astadi.

2. Totu avocatulu Weisz a datu incuse de conturbare in posesiune in contr'a comunitatiloru romane la judecatori'a cetãtei Bistriti'a in anulu 1861; si romanii dupa ce li s'a ad semanatu incus'a cea dintaiã, fóra a se lasã in meritulu lucrului, au asternutu-o la inaltulu regiu guberniu cu rugarea de a li se delegã unu foru strainu nepartinitoriu, facunduse cunoscuti acesti pasi prin oficiolatu din Naseudu si la judecatori'a respectiva din Bistriti'a.

Inaltulu guberniu regiu a resolutu acésta rogare in urm'a mai multoru ursorie numai dupa 6 lune; ear' judecatori'a Bistritiei nu a luat parte intru o consideratiune acesti pasi, ci a dejudecatu pe romani de vinovati „in contumaciam“, bataru ca romanii au voitu a stã facia la pertraptare, dar' numai la alta judecatoria, si apoi universitatea natiunei sasesci ca foru apelativu, ne danu locu recursului romaniloru, fiesce a intaritu decisinnea judecatoriei Bistritiei. Acést'a e aceea sentintia a comunitatiloru sasesci, ce se numesce intrata in putere de lege.

3 In anulu 1862 se inepura de nou procesele de conturbare in posesiune, atatu la Bistritia catu si la Naseudu, adeca fiacare parte 'sia datu incusele la forulu seu. Fiindu inse ca romanii se au totu plansu la inaltulu guberniu regiu si se au rogatu pentru delegatiunea de foruri straine neinteresate in loculu judelui si a magistratului din Bistritia, de aceea inaltulu reg. guberniu cá suprem'a curte judecatorésca si dežcasatiune in urm'a urneloru a delegatu pe judecatori'a singulare din Bilégu si pe tribunalulu scaunale colegiale din Muresiu-Osiorheiu, pe fiacare cu sfer'a de aptivitate, ce i se compete in acésta cauza dupa norm'a de jurediptiune. Intru aceea judecatori'a din Bistritia cu tóte ca Romanii respectivi se rogasera de delegatiune, mai pronuncia unele otariri, cari inse prin delegatiune se impededara de impreuna cu tóte procesele, atatu cele dela Naseudu, catu si cele dela Bistritia, prin urmare si decisinnea cea renumita din 1864 aratata sub punctulu 2, si actele se transportara parte la tribunalulu scaunale din Muresiu-Osiorheiu, parte la judecatori'a singurare din Bilégu.

Avocatulu Weisz cerù dela judecatori'a din Bilégu esecutarea decisinnei judecatoriei din Bistritia, pronunciatã in contumaciam, si pe temeulu acesteia scóterea neposeniloru din terenulu de cërta, inse judecatori'a delegata i respinsa cererea. Weisz recura la inclit'a tabula regia. Tabul'a regia judiciare demanda judecatoriei din Bilégu se resólve acea cerere in sensulu proceduri.

Judecatori'a delegata resolvã cererea, inse in favórea comunitatiloru sasesci, si tramisa unu comisariu judecatorescu in faci'a locului, care scósa pe Neposeni din partea pretinsa a terenului de cërta.

Neposenii detera plansóre de nulitate atatu in contra resolutiunii judecatoriei singurari, catu si in contra faptului esposesionarei.

Inclit'a tabula regia, nimici nu numai resolutiunea cea favoritoria sasiloru, ci si fapt'a esposesionarii Neposeniloru.

In urm'a acestei decisinne tabulari, Neposenii cerura punerea in posesiune, care li-se si concesa, si in 22. Aprile 1864 esi unu comisariu judecatorescu in faci'a locului si repusa pe Neposeni in posesiunea unei parti din pretinsulu terenu de certa, inse dupa subscrierea protocolului, aduse unu sasu din Pinticu ori din Jadu la Neposu, unde se reintorse comisariulu, unu telegramu dela presidialu tabulei regie, urmatu precumu se aude dupa unu mandatu telegraficu din partea inaltului presidiu alu cancelariei de curte, prin care se demanda comisariului, respective judelui singurariu, se nu proçeda mai incolo cu repunerea in posesiune, ci fienduca sasiu dicu, ca au recuratu, se se tramita recursulu loru la tabla.

Pe temeulu punerii in posesiune, (3 Neposeni, trecura in 25. Aprile 1864 la parcelele loru preste linia si incepura a arã, crediendu ca deca i-a introdusu judecatori'a in posesiune, dupa tóte formalitatile, dora acuma si voru poté folosi locurile loru in pace, inse candu crã catra amédi, navalira camu la 300 — 400 de sasi armati cu pusce, lanci si cose asupra loru. Sasiu puscara si vulnerara pe unii din cei 13 Neposeni, cari inspaimantati de acesta glota de poporu, lasandusi unele pluguri pre locu, fugira in satu si reportara gendarmariei ce patrolã, care apoi alergã inaintea glotei sasesci si o respinsa.

Acesta fapta a nevaltoriloru sasi, si avú totusi meritulu seu, pentruca magistratulu Bistritiei cá iubitoriu de pace indata a si telegrafatu la inaltulu presidiu guberniale, — ce a telegrafatu, elu va sci-desultu ca rezultatulu fu ca inalt. presidiu inca pre calea telegrafica tramisa numai decatu 25 de soldati infanteria si 23 de ulani cu 26 de cai la Neposu spre greutatea comunitatei intregi, care cá atare nu a avutu scire despre escesu.

Din acésta militia, infanteria se afla si astadi in Neposu si numai

pentru-ca judecatori'a ia introdusu séu repusu pe Neposeni in posesiunea unor locuri preste linia, pentru-ca Neposenii au datu crediamentu judecatoriei si pentru-ca sasii inarmati, au avutu curagiulu de ai alungá din posesiune.

Atatu e despre intemplantarea din 25. Aprile 1864, care 'si are originea in decisiunea contumaciale a judecatoriei din Bistritia.

Incatu se atinge de procesulu de conturbare in posesiune, urditu la judecatori'a singulara din Bileagu, care in jurnalulu germanu din Sabinu nu e aratatu cu sinceritate, ci e aratatu in modu neesaptu, starea lucrului e urmatoria:

4. In 22. Aprile 1863 comunitatile sasesci Jadu, Pinticu si Dumitrea prin avocatulu lor Ioanu Weisz au datu doue incuse de conturbare in posesiune, una in contra comunitatii Neposu, si alta in contra comunitatii Feldru cá atari, basandusi petitul pe protocolulu comisiunei Weiss-Schmidt din Iuliu 1851, a carui originale, dicu in replica, ca nulu au in mani.

In 13. Maiu 1863, esi comisiunea judecatoresca in faci'a locului, cautá pana in 17. Maiu loculu de certa, si conscrisa in protocolulu de oculatiune dupa spusele amanduru partiloru litiganti, tote parcelele privatiloru, cari erau arate si seminate.

Fienduca sasii si au fostu manatu in acele dile cá din comanda vitele pre seminarele romaniloru, de aceea romanii au cerutu in faci'a locului si in faci'a comunitatiloru sasesci dela comisiunea judecatoresca, cá se dispuna a nu li se pradá bucatele.

La acést'a a urmatu apoi dispugetiunea provisoria judecatoresca ddo. Bilegu 25. Maiu 1863 Nr. 779 si Nr. 797 ddo. 27. Maiu 1863, unde li se demanda sasiloru judecatoresce, ca pana la definitiv'a decideri a procesulu de conturbare in posesiune se nu prade bucatele Neposeniloru si Feldrianiloru, ear' acestora li se concésa asi cultiva, pana la decideri, locurile lor seminate.

Jadenii, Pinticianii si Dumitrenii recurara la tabul'a regia si deacolo la inalt. gubernu regiu, cá curte de casatiune, inse recursurile aceste se respinsera de ambele foruri de apelatiune in sensulu §-lui 632 alu procedurii civili provisorie.

Procesulu fiendu monstruosu de mare ajunsu pana in primavéra 1864 in contra Neposeniloru pana la respunsulu finale, er' in contra Feldrului pana la duplica.

Atsfeliu, cugetanduse romanii in dreptu de a'si ará locurile, si fiendu impiedecati prin militi'a pusa in Neposu in urm'a escesului comisu de sasi in 25. Aprile, cerura la judecatori'a delegata demarcarea terenului in care se afla seminarurile lor.

Ei cerura cá acést'a adeca esecutarea dispugetiunei provisorie se se faca cu asistintia militare, temenduse se nu se repetésca din partea contraria naval'a din 25. Aprile. In urm'a acestei cereri, esi judele singurariu din Bilegu (Billak) in 9. Iuniu 1864 in faci'a locului, si pe lenga asistintia militare demarca terenulu pana unde se estindu parcelele romaniloru cele seminate, si-i introduse de nou in folosulu lor.

La siese septemane dupa acést'a, adeca in 23. Iuliu 1864 tramite inalt. presidiu guberniale cu ordinatiunea din 14. Iuliu 1864 Nr. 830, fara cá Neposenii si Feldrianii se fi facutu nice celu mai micu escesu, doue companie de soldati de infanteria si 36 de ulani pe comunitatile Neposu si Feldru spre a impiedeca pe fiacine dela trecerea preste lini'a horvathiana, care nu esista, cu scopu de a pasiuná, de a cultivá pamentulu, de a taiá lemne, amenintandu totu odata acestoru doue comunitati si cu publicarea statariului, er' de alta parte a ordinatu in contra judeului singurariu delegatu Dionisiu Petérffy cercetare disciplinare, cu tóte ca acesta inca inainte de a intreprende acestu din urma aptu judecatorescu a fostu incunosciintiatu despre acesta pre tóte autoritatile civili si militari respective, si pe inalt. gubernu regiu.

Totu inalt. presidiu guberniale sub Nr. 829 din 14. Iuliu 1864 a ordonat cercetare judecatoresca militare, facunduse incuistiune cu militi'a si gendarmaria ce a asistatu judecatoriului delegatu la esercitarea functiunei acestei judecatoresci.

Dupa premiterea acestoru fapte si iau voia subscrisii membri ai dietei a indrepta catra inalt. gubernu regiu respective catra inalt. presidiu guberniale si peste totu catra inalt. regimu cu tota euviinti'a urmatoriele intrebari:

1. Dupace ministeriulu de interne a casatu lini'a lui Horvath in an. 1852 sub Nr. 21813 din ce motivu si pre ce base a otaritu inalt. gubernu regiu in 1862 sub Nr. 8304 reinoirea si sustienerea acestei linie casate o data?

2. Pe ce temeiu si din ce motivu a demandatu inalt. gubernu regiu in decurgerea reambularei liniei horvathiane comisariulu emisu, cá dela movi'a a 18 incolo se nu mai inoiesca lini'a lui Horvath, pe bas'a instrumentelor compuse de comisiunea lui Horvath, ci pe basea copieii unui protocolu de reambulatiune scrisu de Ioane Weisz, avocatulu comunitatiloru sasesci cá comisariu in acestu obiectu?

Dupa ce cu scirea comunitatiloru din distriputa Naseudului in Iuliu 1851 (cinci diesi si unulu) nu sa intemplantu nice o reambulatiune, cumu a pututu inaltulu gubernu regiu a demandá reambularea liniei pe temeulu acelei copie, si convinsusan inalt. gubernu regiu, cumca copi'a

acést'a e intru tóte consunatoria cu originalulu, si ca originalulu acelei copie e genuinu (echt) si unde se afla?

3. Dupa ce inaltulu gubernu regiu cu ordinatiunea din 14. Ioniu 1862 Nr. 12,790 a dispusu limpede, ca linia' horvathiana, spre a carei innoire a fostu tramisu comisariulu guberniale Pap Alajos, are de a regulá folósele comunali, si nu prejudeca posesiunei privatiloru; pentru ce a dispusu inaltulu presidiu guberniale sub Nr. 3837 din 11. Augustu 1862 sesi folosésca, adeca sesi póta folosi locurile private, care le au din susu de acelia?

4. Dupace prin diplom'a imparatésca din 20. Octombre 1860 s'a repusu inaltulu gubernu regiu in drepturile sale constitutionali, cu ce dreptu inaltulu presidiu guberniale a nimicitu dispugetiunile inaltului gubernu regiu si a dispusu in cause curatu judecatoresci?

5. Dupa ce legi vechi ori noue, séu dupace principie de dreptu a dispusu inn. cancelaria aulica in ordinatiunea din 13. Aprile 1864 Nr. 352 canc. aul. din 1863 si scóterea din posesiune a privatiloru din locuri de acelea, dintre cari multe nice candu nu au fostu contraverse? si de unde a luat principulu celu de totu nou, cá se se scóta si privatii din posesiune pe cale administrativa, si inca neascultati ei posesorii si apoi se se indrepte pe calea legii?

6. Dupa ce prin acést'a ordinatiune a cancelariei aulice ardelene, s'a aprobatu delegarea judecatoriloru si anume a judecatoriei singurariu din Bileagu si a judecatoriei colegiali scaunali din Muresiu - Osiorheiu pentru tóte cauzele contraverse ce cadu dupa norm'a de jurediptiune in sfer'a aptivitátei lor in acést'a cauza, si dupa ce judecatori'a singurara din Bileagu a facutu unu provisoriu judecatorescu in procesele, urdite la ea si acestu provisoriu s'a lasatu in valóre si de tabul'a regia judiciare si de inaltulu regiu gubernu cá suprema curte judecatoresca si de casatiune; spre ce scopu s'a tramisu militi'a cu ordinatiunea sub Nr. 830 din 14. Iuliu 1864 in comunitatile Feldru si Neposu, dupa ce aceste in anulu curinte nu au comisu nice unu escesu, ci din contra comunitatile din distriputu Bistritiei au turburatu linistea si pacea publica in 25. Aprile a anului curinte?

Daca acést'a militi'a s'a tramisu spre sustienerea liniei Horvathiane, ce dispugetiuni au facutu inaltulu presidiu guberniale, cá posesorii privati, cari au locuri din susu de linia acést'a, sa'si póta cultiva acele locuri, si sa'si póta stringe depe cele, de órece acele locuri sunt lasate in posesiunea lor si prin dispugetiunea judecatoresca? mai incolo dispusau inn. presidiu guberniale, se nu se prade semanatarile respektiviloru posesorii, si se nu se eludeze dispugetiunea judecatoresca?

7. Dupa ce in 22. Aprile 1864 a esitu o comisiune judecatoresca in faci'a locului de certa si pe bas'a unei otariri judecatoresci a reintrodusu pe Neposeni in posesiunea unei parti a terenului de certa peste lini'a Horvathiana si dupa ce cei 13 Neposeni, dandu crediamentu actului judecatorescu de reintroducere in 25. Aprile au esitu bona fide cu plugurile, spre a'si ará parcelele loru proprie fara tumultu, mai incolo dupace contrarii loru sasi in numeru de mai multe sute armati, au navalitu cu tumultu asupra celoru 13 Neposeni, conturbandu pacea si liniscea publica, pentru ce a ordinatu inaltulu presidiu guberniale militi'a pe comunitatea Neposu cá atare, carea cá comunitate nu a comisu nice unu escesu, si pentrece nu a pusu militi'a pe comunitatile sasesci, a caroru locuitori au esitu in tumult sub conducerea antistieloru comunali si a conturbatu pacea si linescea publica? ear' daca inalt. presidiu guberniale a fostu de opiniune, ca cei 13 Neposeni trecundu peste linia pe temeulu unui actu judecatorescu, aru fi comisu ceva fapte nelegali, de ce nu a pusu militi'a pe dinsii cá persóne private?

8. Dupa-ce in sensulu tuturoru regulaminteloru de procedura civile din monarchi'a austriaca la orce procesu si mai alesu la procesele verbali este prescrisu cá inainte de a incepe pertraptarea se se incerde intre ambe partile o impacuire si numai dupa ce acést'a nu aru succede, apoi se se pertrapteze caus'a si se se enuncie sentinti'a or decisiunea prin urmare dupace rescriptulu imperatescu din 24. Aprile 1864 despre denumirea unei comisiuni impacuitoré de curte s'a facutu de scire comunitatiloru romane in 28. Aprile de ce s'a publicatu ordinatiunea cancelariei regie de curte pentru Ardealu ddo. 13. Aprile 1864 Nr. 352 1863 inainte de asi incepe si terminá comisiunea de pace lucrurile sale, de órece precumu se vede inn. gub. regiu a avutu in mana deodata amendóue actele aceste inainte de a le publicá?

Sibiui in 28. Aprile 1864.

Urmédia subscrierile.

Dupa acést'a s'a deschisu desbaterea despre §. 4 alu regulamentulu de dieta.

In urm'a unui amendamentu facutu de deputatulu Mihaele Bohatielu, care inse si 'lu a retrasu in favórea altui emendamentu alu vicepresidintelui Ioane Alduleanu, se nascu o desbatere lunga, care tienú pana peste dóue óre dupa amédiu.

Parte la desbatere luara G. Manu pentru emendamentulu lui Bohatielu. Pentru operatulu maioritátei comitetului vorbira: Eppolu Fogarasi Conradu Schmidt comesulu, Schmidt Heinrich, care ear' nu póta face se nu atinga, in datin'a lui cea , apoi Rannicher si Binder, caro intru espresionile sale numai delicatu nu a fostu catra vicepres. Alduleanu, Dar' nu'i a remasu detoriu cu respunsulu.

În urma se primi amendamentul deputatului Dr. Rădu „dupa care membrii guvernului numai atunci voru lua parte la votare, candu voru fi membri ai dietei si respective ai comisiunilor dietali“.

Siedinti'a viitoria se va face cunoscuta prin afgere.

Cuventarea dep. Gavrilu Manu

În siedinti'a dietala din 3 Iunie 1864 în Sibiu.

Înalta casa! Amu auditu proiectulu regimului pentru infintiarea si organisarea unui tribunalu supremu, amu auditu reportulu comitetului atatu din partea majoritatii, catu si din a minoritatii, ba amu auditu tocm'a acum si o propunere, care de nu vine inca la desbatere, trebue se marturisescu, cumca propunerea acést'a me face a o luá in atentiune cu atat'a mai vertosu, de órece vedu, ca sta in strinsa legatura cu motivarea verbala a Dlui referinte alu minoritatii.

Ve marturisescu, cumoa neci decum nu amu fostu pregatitu in cugetarile mele spre aceea, cá se audu propunerea acum amintita, care e totu un'a cu motivarea verbala a referintelui minoritatii, din acésta cauza sumu silitu a luá cu totulu alta direptiune, de óre-ce vedu, ca intrens'a se afla o intentiune, care multu pucinu, dara indirectu vré a respinge însusi proiectulu regimului, — sum silitu totudeodata a descoperi, cumca ou 5 si 6 dile mai nainte m'amu fostu insemnata cá contravorbitoriu pentru desbaterea generala de astadi in privinti'a infintiarii unui tribunalu supremu pentru Transilvani'a, dara nu din aceasi intentiune, ca eu asi fi doritu a face opositiune regimului, nu din aceea intentiune, cumca dóra asi fi cugetatu, cá proiectulu regimului se se respinga, ori acela se fia atacatu in principiu si combatutu, dupa cum vedu ca aru merge intentiunea dupa parerea minoritatii, si mai multu a Dlui propunatoriu.

Nu Dloru! nu aveamu eu acésta in cugetu, ci singuru de a cere relegarea desbaterii asupra lui pana la organisarea tribunaleloru in genere in intielesulu propusetiunei a opt'a.

Astadi inse sum pentru propusetiunea si proieptulu regimului.

Opusetiuni potu se face altii, dara nu io, cá unu reprezentante alu unui poporu, care însusi viati'a sa politica de astadi are de a o multiami indurarii cei pre inalte a Maiest. Sale. Opusetiunã potu face acei'a cari nu dorescu, cá nai'a organisarii, si administratiunei devenita prin negatiunea loru reuscata se scape earasi in apa, spre asi capatá unu cursu liberu si naturale.

Candu eram' io hotaritu de a face propunerea amintita, atunci aveamu in cugetu numai aceea, cá prin acésta se se faca destulu mai multu intentiunii Maiestatei Sale descoperite in pré inaltulu rescriptu regesou de dto 23 Aprile 1863, de óre-ce ordinea propusetiuniloru au indicatu totudeodata si alea, pre care au fostu se se încépa, si se se faca organisatiunea tierii; inse din timpulu acela, de candu m'amu insiuratu io de contravorbitoriu, s'au cetitu in faci'a adunarii a acesteia actulu acelu insemnatu, care dupa esirea diplomei au fostu celu mai afundu taiatoriu in organismulu tierii, adeca publicarea articolului de lege privitoriu la egal'a indreptatire a natiunei romane, si a confesiuniloru ei asemenea cu celelalte natiuni si confesiuni, prin urmare restituirea ei in integrum in drepturile politico-nationale mai de inainte. —

Pana ce nu s'au publicatu actulu acest'a, socoteamu ca pentru organisarea unui foru supremu ne lipsesce tóta bas'a, si cu infintiarea lui ne amu fi apucatu de facerea unui acoperisiu de casa fara planu, eara in urma amu fi fostu siliti de a lasa acoperisifulu pre pamentu de fundamentu! dara apoi unde amu fi esitu cu paretii si fundamentulu celu adeveratu? scie bunulu Dumnedieu!

E adeveratu, ca eu nu potu uitá pre neei unu minutu, cumca Mai S'a, de candu au emisu pregatiosu diploma, si de candu inaltulu regimu au facutu pasii pentru organisarea tierii, au pasitu necurmatu pre bas'a dreptului naturalu, pre bas'a dreptatii, sapientiei si a ratiunei-sanetóse; — acestu pasiu alu regimului m'au intaritu si pre mine in convingere, cumca noi suntemu detori sinceritatea regimului a o intempiná cu sinceritate, si increderea regimului a o intempina cu incredere! si credu ca fiacare membru alu inaltei case e pré hotaritu, desbracanduse de ori-ce presupuneri nefundate, a dá mana de ajutoriu regimului, cá se incepemu organisarea tierii, si se o sevirsimu in interesulu comunu, si spre multiamit'a locuitoriloru tierii, fara deosebire de clase, natiunalitate si relegiune, si spre multiamirea intereselor totudeodata si a inaltului regimu!

Pre longa tóta convingerea aceasta socoteamu totusi intr'adeveru, cumca a ne apucá de organisarea forului supremu

ar' insemna, cá si cum noi amu fi mai multu o comisiune a unui regimu absolutu, spre a dá numai o parere despre aceea ce ni s'au datu inainte, de óre-ce nóue acuma nu ne este cunoscutu conspectulu intregu alu organisarii tribunaleloru preste totu, dupa cum acela l'amu vediutu chiaru si la anulu 1853/4, — ér' dupa ce acestu conspectu chiaru si astadi inca ne lipsesce, nu ne remane alt'a, de catu se fimu totusi cu o asteptare sigura, ca ceea-ce ne lipsesce astadi va vini, si ni se va comoneca maine din partea inaltului regimu. (Va urmá).

Reforme in unii articuli din patent'a urbariala. (Continuare).

VI. Din articuli publicati pana aici in cestiunea urbariala se póte cunosce de ajunsu, in ce catusi cumplete au fostu ferecati tieranii ardeleni pana la a. 1848, prin urmare cu ce greutate colosale avura a se lupta organele regimului din sistem'a absolutistica dintre 1849—1861 pana se ajunga a regula referintiele urbariale macaru numai pre catu se vedu aceleasi regulate prin legislatorulu in patent'a din 21 Iunie 1854, cum si prin tribunalele urbariale infintiate dela 1858 încóce. Intr'aceea se mai afla inca si unu altu criteriu, dupa care se potu judeca greutatile nóstre impreunate cu regularea referintieloru urbariale; acela siu este: **Urbariulu dietei** din 1847, despre carele memoraramu pre scurtu si cu alte ocațiuni. Pana a nu merge mai departe se cuvina a re'mprospeta in memoria ancaii determinatiunile principale din acelu urbariu, pentru-ea elu ne da celu mai invederatu testimoniu despre vointi'a majoritatii de atunci a boieriloru tierii. Amu disu a majoritatii, pentru-ca scia-se, cumca in acea dieta fusese si o minoritate insemnatóre, carea nu se invoi, protestá asupra aceleilegi, si parasi sal'a dietei.

Diet'a din 1847 a luat de temelii lucrurilor sale conscriptiunea din 1819 si 1820. Acea conscriptiune de mosii inse este recunoscuta de toti cá unu operatu gresitu, din cauza, ca pe atunci tieranii au fostu infricati, cumca cu catu voru spune si arata ei mai multu mosia, cu atatu voru plati si contributiune mai grea, candu din contra déca tieranii voru scie cate o parte de mosia pe numele boieriloru, adica cá alodiatura, atunci dupa acelea parti nu voru da nemicu, pentru-ca boierii nostrii nu platia nemicu la statu. — Din fatalitate contributiunea se prefacuse numai inainte cu doi ani (1817) din valuta de Vien'a in moneta conventiunala, adica anca 1 1/2 mai multu de catu fusese aceea. Deci tieranii sparieti bine, jurá strimbu si mintiá, aratandu mosiile iobagesci multu mai mici de catu era ele in adeveru, eara prisosulu dechiarandu 'lu preste totu de alodiatura boierésca si multiamindu celoru carii 'iau invatiatu se mintia cu rezultatu atatu de bunu. Asia tieranii in 1820 prin negliobi'a loru scapara de contributiune mai multu, totuodata inse pe fii si nepotii loru anca 'i scapara de folosirea unei parti fórte insemnatóre a mosiiloru tieranesci, care la noi se numescu colonicate. Eata cum.

Ce e dreptu partile de colonicate pitulate in a. 1820 se lasara totu pe manile tieraniloru, li se luara totu servitiile vechi, totu acelea 2 si 3 dile in septemana, totu acelea dieciueli, totu aoelea servitii extraordinaria. Intr'aceea familiile tieranesci inca se imultira. Atunci boierii despartira mosiórele mai mari in cate dóua, robotele inse nu se scarira de locu, ci se luá totu in mesur'a vechia dela amendoua.

A venitu si a. 1847. Acum diet'a se apucá si decretá ca: totu ce s'a conscris in 1819/20 pe numele boieriloru, fia fostu alodiatura séu colonicata, remane proprietate nedisputata a loru. Din contra tóte mosiile cate s'au scrisu in 1819 pe numele iobagiloru se impartu dupa natur'a locului si a tienuturiloru in patru clase, eara in aceleasi tieranii voru capata pe viitoru mosii in urmatóre proporiune:

Locuri de aratu:		Fenatie:	
In clas'a	I dela 4 pana la 10 jug.,	dela 2	pana la 4 jug.
" "	II " 6 " 12 "	" 3 "	5 "
" "	III si IV " 7 " 14 "	" 4 "	6 "

Adica tieranii se capete dela unu minimum pana la unu maximum, pe unde catu se va ajunge. Impartienduse in acestu modu mosiile tieranesci si intempanduse cá pe la mai multe sate si tienuturi se remana prisóse de locuri preste cifrele maximale aratate mai in susu, acelea tóte se se dè in proprietatea de veci a boieriloru. Aici se cuvina a insemna cu tóta luarea aminte, ca de si nefericit'a legislatiune ardelenã neciodata nu apucase a regula mosiile tieranesci dupa o cheia óre-care in mosii intregi, in 1/2, 1/4 si 1/8 de mosii, cá in Un-

gari'a si pe airea, atata totasi se scia din esperiintia, cumca mosiile acelea dupa care se luora cate 2, 3 pana la la 4 zile pe septemana, se compunea din cate 20, 30 pana la 40 juguri (jugera) patrute, araturi si mosii, in catu potea trai si cate doi tierani pe o mosia, asia catu unulu se afla mai totu la lucrulu boierescu cu cate 4 boi de jugu, eara celalaltu vedé acasa de economi'a propria earasi cu cate 4 vite. Deci déca era se se ia dela tierani prisósele de pamenturi spre a se incorpora cu alodiaturele boieresci, se intielege de sine, ca tieranii si familiile loru in viitoru era se pérda nemarginitu, de multu. Aceesi dieta decretà, cá loculu de curte si gradina se se lase iobagiloru asia precum se afla elu pe atunci; ci déca acelasiu ar' trece preste 1200 stanjini patrati, se se ia dela ei si se se compute in mosi'a dela campu; eara diloriloru (inquilinis) se li se lase numai cate 400 □ de curte gradina, eara prisosulu se li se compute in mosi'a de campu, se faca robota si se dè dieciuéla dupa ea. (Art. III).

(Va urmá).

Vien'a. Preliminariile de pace intre dano-germani s'au subscrisu in conferinti'a din 1 Augustu dimpreuna cu una armistare pe 3 luni. Dani'a cede cele 3 ducate: Schleswig-Holstainu si Lauenburg afara de unele insule schleswigene si enclav'a Ribe, la poterile germane. Se trage una granitia demarcatória, incepundu dela Ribe (longa Juti'a). Sub tempulu armistarei se va negociá pentru pacea definitiva.

Cronica esterna.

Situatiunea. Parlamentulu anglésu s'a prorogatu in 30 Iuliu, si cuventulu de tronu se sperésa restaurarea pazei in nordulu Europei. Insulele ionice s'au cedatu cu aprobarea poteriloru suscrise la tractatulu din 1815.

Prin cele 5 poteri mari ale Europei s'a mediulocitu una aplanare amicabila a causei Romaniei intre principele Cuza si in. Pórta. Regin'a vede cu parere de reu continuarea resbelului american, ea inse se tiene de neutralitate.

FRANCIA privese cu seriozitate la scirile descoperite despre coalitiune, ceea ce se dovedese din diurnalulu oficialu „France“ in care dn. Lagueronnière continua articii despre coalitiune, in care dice, ca 3 intrebatuni se afla astadi in Europ'a la cari atientescu cele trei poteri nordice cu coalitiunea loru ad., caus'a orientala, italica si germana. Coalitiunea acést'a inse este accidentalá atatu pentru revalitatea partasiloru, catu si pentru aliantia anglo-francesa, longa care se alatura si statele mai mici, Itali'a, Spani'a, Portugali'a, Dani'a, Svedi'a si Turci'a. — De aceea nu e de temutu, cá Rusi'a se se lungésca in Orientu, Austri'a in Itali'a si Prusi'a in Germani'a, cu tóte, ca nesuinti'a celoru 3 poteri e indreptata intr'acolo. Franci'a nu va luá pusetiune agresiva facia cu acést'a coalitiune, pana candu nu se va amenintiá cumpan'a drépta européna si pusetiunea de potere a Franciei. Regin'a Ispaniei Isabela tramite pe sociulu seu regele Franciscu de Assisis, cá se visitese pe Napoleonu; si se facu mari pregatiri pentru primirea lui, cá unu facu simile de pe tempulu lui Ludovicu alu XIV. Constitutionalulu constatésa, ca opiniunea Germaniei e cu totul opusa procederei Austro-Prusiei, fiendu-ca acestea nu respectésa. principiulu de a recunósce competinti'a federatiunei in cestiunea Holstainesa si a succesiunei din ducatul acést'a. —

Nr. 212.

CONCURSU.

Inalta cancelari'a regia a Transilvaniei a benevolitu pré gratiosu prin pré inalt'a decisiune din 4 Maiu a. c. Nr. 829/aul. a concede in principiu ardicarea unui gimnasiu gr.-cath. inferioru in opidulu Naseudu. Totu unadata a concesu definitiv'a reorganizare a scólei principale gr.-cath. din Naseudu si a celoru triviale romane din Sagr'a, Telciu, San-Georgiu, Prundulu-Borgoului si Monoru.

Acum de odata sunt de lipsa la gimnasiu doi profesori, si la scól'a principala 4 invetietori si 1 adjunctu.

Pentru fia-care profesorulu de gimnasiu, dintre cari unulu va fi totu-odata si direptoru, este statoritu anualu cá salaru 600 fl. v. a. si cá pausialulu de cortelu 60 fl., ér' direptorulu mai percepe 100 fl. remuneratiune si 40 fl. pausialulu scripturisticiu.

Pentru unulu din cei 4 docenti la scól'a principala, dintre cari ér' unulu va fi direptoru, este staveritu anualu: cá salariu 300 fl., cortelu naturalu ori-cá relutum de cortelu 70 fl., lemne de focu, ori cá relutum pentru lemne 30 fl. si direptorulu percepe separatu una remuneratiune a nuala de 100 fl. si unu pausialulu scripturisticiu de 20 fl.

Salariulu anualu pentru adjunctulu scólei principale este sistemisatu cu 300 fl. fara alte emoluminte.

I. Competitorii la célea 2 posturi de profesori gimnasiali voru avé a documentá:

1. Ca este nascutu romanu, adlaturandu atestatu de botezu.

2. Ca a absolvatu studiile gimnasiale dupa nou'a organizare, infaciandu atestatulu de maturitate, ori unu atestatu academicu ca a absolvatu facultatea filosofica.

3. Ca are una purtare morala si politica nepatata, substernendu despre acést'a unu atestatu datu din parté autoritatii politice locale. —

Se voru preferi aceia, cari voru dovedi prin atestatu, ca au facutu anii de proba cu succesu bunu.

Concurintii la statiunile de docinti principali, precum 'si de adjunctu voru avé a 'si dovedi cualitatea ceruta in puntulu precedentu 1, din alinea I, apoi ca a absolvatu cursulu pedagogicu prescisu, ca sunt in stare de a propune limb'a romana dupa gramatica, ca au destula cunoscintia atatu teoretica catu si practica din economi'a rurala, adeca despre gradinaria, pomaria, stuparia etc., ca sciu bine celu pucinu un'a din célea doua limbi a le patriei neromane (german'a séu magiar'a) si ca au una viétia morala si politica buna si nepatata. Si la acést'a statiuni voru fi acei preferiti, cari voru dovedi prin atestatu, ca 'si au facutu anii de proba cu bunu succesu.

Concurintii la ori-care din acestea statiuni au a 'si tramite cererile loru cu tóte dovedile despre célea amintite celu multu pana in 10 Aug. st. n. la presidiulu comitetului granitierescu, administratoriu de fondurile scolare din districtulu Naseudulu in loco Naseudu. —

Concurintii la statiunile escrise, cari cunoscunduse deplinu apti pentru purtarea oficiului de direptoratu, si ambitionandu acestu postu, au a 'si esprimá dorinti'a loru in relativ'a cérere, pentru a se puté lua in consideratiune. —

Naseudu in 18 Iuliu 1864.

2—3 Din partea comit. fond. scolare din distr. Naseudu.
Grigoriu Moisi, vicariu eppescu for.

Nr. 246.

LICITATIUNE.

Din partea comitetului granitierescu administratoriu de fondurile scolare din districtulu Naseudulu se publica, ca cu incépere dela 5 Sept. 1864 st. n. se va esarendá in 29 comune din acestu districtu dreptulu regalulu de carcimaritu dela 1 Noembre 1864 si pana la finea Decemb. 1867. Condiuniile relative se potu vedé in órele de cancelaria la acestu comitetu, — la oficiolatu districtulu Naseudulu si la procsimele oficiolate districtuale si comitatense.

Naseudu in 18 Iuliu 1864.

1—3 Presiedintele comit. fond. scolare granitierescu.
Grigoriu Moisi, vicariu for. eppescu.

Nr. 88 — 1864.

CONCURSU.

Cu inceputulu anululu scolaricu venitoriu 1864/5 avendu a se mai adauge la cele siese clasi gimnasiali deja infintiate in gimnasiulu romanu de religiunea gr.-orientala din Brasiovu si clasa VII se deschide cu acést'a concursu pentru a X profesura cu salariu anuale de 800 fl. v. a.

Dela concurentele se cere cá se documenteze:

1) Prin atestatu de botezu, ca este romanu de natiune si crestinu gr.-orientale de religiune.

2) Prin atestatu de maturitate, ca a finitu studiile gimnasiale dupe sistem'a prescisa de nou'a organizatiune a gimnasiiloru.

3) Prin atestatu academicu, ca a finitu facultatea filosofica in vreo academi'a séu universitate óre care.

4) Prin atestatu de conduita dela dregatoriele politice locali, cá aceea i este nereprobavera.

Tóte aceste documente concurentele le va tramite celu multu pana la 15 Augustu 1864 st. v. adresandule francate catre subscri'sa Eforia.

Brasiovu 14 Iuliu 1864.

1—3 Efori'a scóleloru romanu gr.-or. din Brasiovu.

Cursurile la bursa in 4. Augustu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47 cr. v.
Augsburg	—	—	113 „ 35 „
London	—	—	114 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 55 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	72 „ 65 „
Actiile bancului	—	—	781 „ — „
„ creditului	—	—	194 „ 30 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 30. Iuliu 1864:
Bani 72·35 — Marfa 72·65